

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. MAYER OSZKÁR.

III. Évfolyam.

Ujvidék, 1912. szeptember 19. csütörtök

66. szám.

Szerb népgyűlés.

Vasárnap d. e. 11 órakor tartotta meg az egyesült szerb radikális, liberális és demokrata párt népgyűlését a Nikolajszka templom udvarán, amelynek tárgya az autonómia felfüggesztése ügyében elfogalando állás képezte. A népgyűlés minden különösebb incidens nélkül folyt le, a szónokok eléggé objektíve és higgadtan ismertették a dolgok állását, leginkább a patriarchát és püspöki kart okolván az autonómia felfüggesztése miatt. Egyetlenegy szónok hozta a kormányval összeköttetésbe a felfüggesztés ügyét, de ez a kijelentés nagyobb emóció nélkül tétetett és nem váltott ki hatást. Feltűnt, hogy a mintegy kétezernyi hallgatóság sorában alig volt háromezernél több ujvidéki és hogy az intelligens elem igen csekély számban képviseltette magát. A gyűlés Ófelségéhez táviratot küldött, melyben rámutatva a szerbek hazafiaságára és sok véráldozatára, a dolgok sanálását kérték, bojkottot mondott ki mindazokra, akik az egyházmegyénél vagy egyházközségnél funkciót vállalnak, végül pedig egy tiztagu bizottságot választott azoknak a feliratoknak megszerkesztésére, amelyeket az autonómia visszaállítása érdekében a trónhoz, a magyar országgyűléshez és a horvát tartománygyűléshez határoztak elküldeni. A gyűlés lefolyásáról kiküldött tudósítónk a következőket jelenti:

Borongós őszi időben vette kezdetét az egyesült szerb pártok vasárnapi gyűlése délelőtt 11 órakor. Az emelvényen voltak láthatók: *Polit Mihály*, dr. *Kraszojevičs György* karlócai ügyvéd, dr. *Miladinovičs Zsárkó* rumai ügyvéd, dr. *Malesevičs István*, dr. *Hadzi Koszta*, *Varagyanin Arkádija*, *Jaksits Milutin* kikindai esperes, *Budiszavlyevits Bude*, dr. *Baics Lázár*, dr. *Popovičs Milivoj*, dr. *Putnik Dusán*, *Milosevičs Milutin*, *Pilits Mladen* és többen; ott voltak a hatóság képviselőiben *Payerle Nándor* főkapitány, ifj. *Zanbauer Agoston* rendőrkapitány és lapunk főmunkatársa dr. *Pinkovičs Sándor*.

A gyűlést *Jaksits Milutin* nyitotta meg, aki az autonómia felfüggesztését megemlítvén, harcot hirdetett mindazok ellen, akik a felfüggesztést ajánlatba hozták, másrészt békés egyetértést ajánlott a közös munka. a reparáció sikere érdekében. A szövetkezett pártoknak ajánlatára a gyűlés elnökeivel *Polit Mihály*, dr. *Kraszojevičs György*, *Jaksits Milutin*, *Bogdán Márkó* és *Budiszavlyevits Bude*, jegyzőjévé dr. *Baics Lázár*, *Fojkits Dusán*, *Milosevičs Milutin* és dr. *Putnik*

Száva választattak meg. A gyűlés vezetésére *Polit Mihály* kéretett fel, aki az elnöki széket elfoglalván, főként azt az elzárkozottságot hibáztatta, amely a szerb főpapságot jellemzi, aminek eredménye volt az autonómia felfüggesztése, amely nem következhetett volna be, ha a néppel sűrűbb lett volna az érintkezés. *Malesevičs István* azt a rezolúciót ismertette, amelyet augusztus 20 án Budapesten az egyesült pártok elfogadtak és bemutatta az Ófelségének küldendő távirat szövegét. A főpapság támadásában merült ki egyébként *Miladinovičs Zsárkó*, *Jaksits Milutin*, *Budiszavlyevits Bude*, *Pilits Mladen* és dr. *Kraszojevičs György* beszéde, avval a különbséggel, hogy *Budiszavlyevits Bude* belevonta beszédebe a horvát királyi biztosság kérdését, míg *Pilits Mladen* a kormányt kezdte támadni, anélkül azonban, hogy ebbeli kijelentésének nagyobb hatása lett volna.

A gyűlés végül elfogadta az a határozati javaslatot, amely bojkottot mond ki az egyházi tisztségek elvállalóira és kiküldött egy tiztagu bizottságot, amely a trónhoz, a magyar országgyűléshez és horvát tartománygyűléshez az autonómia visszaállítása ügyében intézendő felirat összeállításával bízott meg. A biztosság tagjai lettek: *Jaksits Milutin*, *Malesevičs István*, *Varagyanin Arkádija*, dr. *Miladinovičs Zsárkó*, *Manojlovičs Vlada*, *Peles Dusán*, *Popovičs Dusán*, dr. *Putnik Száva*, *Pilits Mladen* és dr. *Jojkits Dusán*. Egyenyed kettő volt, midőn *Polit Mihály* elnök a népgyűlést berekesztette.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Ujvidék szab. kir. város közigazgatási bizottságának f. hó 14-én megtartott ülésén *Matkovičs Béla* főispán elnökölt. Jelen voltak: *Fodor Mihály* kir. pénzügyigazgató, *Faragó János* kir. tanfelügyelő, *Stankovičs Gy.* az államépítészeti hivatal főnöke, dr. *Konyovičs György* kir. ügyész, *Profuma Béla* alpolgármester, dr. *Szabó Lajos* tiszti főügyész, dr. *Japavicza György* árvaszéki hely. elnök, dr. *Ofner Mór* tiszti főorvos, dr. *Marczekovičs Imre* főjegyző, *Láki János* aljegyző, *Grossinger János*, dr. *Kassowitz Armin*, dr. *Leitner Benő* és dr. *Mayer Oszkár* hivatásos tagok.

Elnöklő főispán üdvözölte a biztosság tagjait, az ülést megnyitotta; az előadók szokásos havi jelentésüket és referenciáikat adták elő.

Érdekes a pénzügyigazgató jelentéséből, hogy több mint 30.000 koronát kellett leírni az adóból behajlatlanság címén.

Különösebb érdeklődésre még a tiszti főorvos következő jelentése tarthat számot:

F. évi augusztus hóban a közegészségi állapot épen olyan kedvező volt, mint a megelőző hónapban, mert a ragályos megbetegedések száma nem szaporodott.

A városi főorvosi hivatalnál a következő ragályos betegségek lettek bejelentve: hagymáz 6, vörheny 5, diphteria 4 és kanyaró 2 esetben.

Augusztus hóban elhalt összesen 53 egyén, ezek közül tüdőgümőkórban 10, vörhenyben 1 és diphteriában 1. Halva született 3 rkath., 1 gör. kel. és 1 izr. szülöktől. Vallásfelekezet szerint volt az elhaltak közül róm. kath. 20, gör. kel. 20, izr. 5, ág. ev. 4, ev. ref. 3 és keresztfeletlen 1.

A városi kórházban f. évi július hó végén 223 beteg maradt ápolás alatt, augusztus hó folyamán felvétetett 207 és így augusztusban 430 beteg lett gyógykezelve. Ezekből mint egészséges elhocsátott 100, javultan 78, gyógyulatlan 11 és meghalt 15. Augusztus hó végén maradt tehát a városi kórházban ápolás alatt 226 beteg és pedig 131 férfi és 95 nő.

VÉRBOSSZU.

A kátyi rablógyilkosság.

(Saját tudósítónktól.)

Kedden f. hó 17-én tárgyalta az ujvidéki kir. törvényszék, mint esküdtbírószág szándékos emberölés, rablás és hamis tanúzásra való rábírási büntetéssel vádolt Paics Dusán és társa bűnügyét. A bűnselekmény, melyet a vádlott 1911. augusztus hó 21-én követett el, csak 1912. évi április 13-án derült ki, mert a vádlott időközben Amerikát is megjárta. A bűnselekmény elkövetését a csendőrség derítette ki, melynek nyomozása szerint Paics Dusán V uin Dragutin ujvidéki koreszmárost 1911. évi augusztus hó 21-én, midőn ez látogatóban hozzá érkezett, éjjel, míg az áldozat aludt, alvás közben egy ólomdarabokkal megtöltött fegyverrel fültörven akként lötte meg, hogy Vuin nyomban meghalt, majd a hullát lepedőbe csavarva levitte a pincébe, ott el is ásta, a vérsnyomokat a padlóról feltörölte, másnap feleségével felmosatta, az ágy mellett levő falat levakarta és azt zöldre festette be. A megölt Vuin pénztárcáját, melyben 2260 korona volt, kiürítette és azt, valamint a megöltnek többi tárgyait is, kertjében elásta, a pincét pedig, ahol a hullát elrejtette, becementeztette.

Érdekes, hogy a megölt Vuin, mielőtt Paicshoz Kátyra utazott, azt mondotta feleségének, hogy ha 3-4 nap alatt vissza nem tér, kerestesse, mert tart Paics Dusántól. Hogy Paics mily ravaszul akarta félrevezetni a nyomozó hatóságot, bizonyítja az, hogy 1911. szeptember 2-án Vuin felesége egy a titelnépvidéki vonaton feladott zárt levelezőlapot kapott, amelyben Vuin Dragutin azt írja neki, hogy többé nem tér hozzá vissza, hanem át-megy Bánátba, 1911. szeptember 3-án az asszony ismét egy levelet kapott, melyben férje azt írja neki, hogy Zimonyba ment és oda ő is kövesse.

Vuiné azonban a levelekben nem ismerte fel férje irását és amidőn férje októberig nem

jelentkezett, akkor kerestette, időközben azonban Paics Amerikába szökött, de onnan 1912. április hó 12-én visszaérkezvén, a csendőrség által letartóztatott. Ugyanakkor nála házkutatás tartatván, a pincében mintegy 2 méternyi mélyen lásva, megtalálták a 8 hónap előtt eltűnt Vuin hulláját. Paics, míg a nyomozás folyt, Csebac Szmót és Letic Milant arra akarta bírni, hogy ezek a csendőrség előtt azt erősítsék, hogy Vuin Dragutin tőle mult évi augusztus 27-én eltávozott.

Paics, amidőn a gyilkosságot beismerte, annak okául azt adta elő, hogy az általa megölt Vuin az ő édesapját ölte meg és ezért bosszúból határozta el annak megölését és csak akkor, midőn előbb előző szövéltetés után Vuin fogta rá a revolvert. Paics felesége bűnpártolással és orgazdasággal van vádolva.

Az ujvidéki kir. törvényszék esküdttörvényszék tárgyalását Csarsch Dezső trvsz. elnök vezette, mellette csavazó bírák Molnár István és Sántha Armin törvényszéki bírák. A vádat Karácsonyi István kir. ügyész képviselte, védők dr. Szlezák Lajos és dr. Gavanszki Tivadár ügyvédek voltak. A tárgyalásra 47 tanu van megidézve.

A mai délelőtti Paics Dusán vallomása töltötte ki, aki ugy adja elő a tényállást, hogy Vuin Dragutin, kihez őt régi barátság fűzte, őt meglátogatta, éjjelre nála maradt és borozás közben eldicskedett azzal, hogy 30 év előtt milyen hőstettet vitt véghez, ugyanis lelőtte a rendőrbiztos, mire vádolt az eset körülményeit tudakolódó, Vuin elmondotta, hogy a rendőrbiztos őt s társait lopásért üldözte, erre ő, megtudván annak lakását, ott leselkedett és amikor az ablakon keresztül látta, hogy a rendőrbiztos, aki feleségével és kis gyermekével együtt vacsorázott, egyedül maradt, elsütötte a fegyvert és utóbb megtudta, hogy a rendőrbiztos halálosan eltalálta. A vádolt ugy adta elő ezt, hogy az eset körülményeiből megtudta, hogy ez a megölt rendőrbiztos az apja volt, mire heves szemrehányásokat tett Vuinnak, aki reá is revolvert fogott és hogy magát védelmezze, maga is az asztal melletti fiókban levő töltött pisztolyához nyúlt és Vuin magától ellökte reá lött, mire ez halálosan találva elterült a padlón.

A tárgyalás folyik, az ítélet kihirdetésére előreláthatólag szerdán este, vagy csütörtökön reggel kerül a sor.

A gyermektanulmányozás.

Mikor a Gracchusok anyjától, Cornéliától azt kérdezték barátnői, hogy hol vannak a családi kincsei, kinyitotta a gyermekszoba ajtaját és gyermekeire mutatva így szólt: „Ezek az én kincseim”.

Lehetetlen mely érzelem nélkül idézni a nemes Cornelia ezen szavait. Vajon valóban kincseknek tekinti-e minden anya, minden szülő a gyermekét? Vajon ugy bánik-e vele, amint egy drága kincseket bányi szokás? Vajon nem hiú látszat, vagy talán társadalmi kényszer az csupán, amit sok szülő a gyermeke érdekében tesz? Léteznék-e most is oly nemes Corneliák?

Főltötte fontos és választ követelő kérdések. De ki tudja ezekre teljes határozottsággal megfelelni? A kor újabb iránya megnyugtalt ebben a tekintetben. A művelt világ majdnem minden államában intézkedések történnek a gyermekek testi-lelki védelme tekintetében. Napilapokban, könyvekben és gyűléseken egyaránt szó esik a mai nevelés visszáságairól. Sokszor nagyon is kiméletlenül ostoroznak a nevelés — oktatás ferdeségeit. Hibáztatjuk a tanárok és tanítók oktatási eljárását. Panaszkodunk a tanulók túlterheléséről. A tanulók illetlenségéért és rossz magaviseletéért az iskolát tesszük felelőssé. Általános felfogás ma már, hogy az ifjuság kevés ismeretekkel ellátva, hagyja el a tanintézeteket.

Ezen vádak megszüntetésére vállalkozott a gyermektanulmányozás, melynek célja a modern pedagógiai elvek számára egy új, szilárd alapot teremteni. Evégből kutatja a gyermeki lélek fejlődését, megfigyeli a tanuló lelkének nyilvánulásait, összegyűjti a tanulmányozás végeredményeit, ezeket a mainál egészségesebb rendszerbe foglalja.

A gyermektanulmányozás célja eléggé föltüntetni ennek a nevelési mozgalomnak nagy-horderejű jelentőségét. De nemcsak a nevelés

terén nyilvánul meg az emberi lélek tanulmányozásának fontossága; nagy szerepet játszik az az igazságszolgáltatás terén is. A művelt országok jogászai ugyanis tekintettel vannak a büntetőjogi cselekedeten kívül a vétkes gyermekek beszámíthatóságának mértékére is, s ez külön bíróságok — a gyermekbíróságok szervezésére vezetett.

Azért Európa kulturálamaiban mindenütt, de mégis leginkább Amerikában keletkeztek gyermektanulmányi társaságok, melyeknek tagjai — az eszme terjesztése mellett — kiváló szorgalommal és meglepő eredménnyel gazdagítják a jövő oktatási rendszer alapjául szolgáló gyermektanulmányozási adatokat. Néhány évvel ezelőtt hazánkban is megalakult a „Magyar Gyermektanulmányi Társaság”, melynek mozgató lelke és ezen a téren bámulatos agilitással és ritka szakavatottsággal dolgozó lelke — Nagy László — budapesti tanítóképzőintézeti igazgató.

Azóta az ország nagyobb városaiban fiókkörök alakultak. Csodálatos, hogy Ujvidéken, ahol anyai kultúrelék működik és amely város az egyesületi élet terén egész Bácskában vezet, még nincs fiókköre a „Magyar Gyermektanulmányi Társaságnak”.

Ez a körülmény indított arra, hogy jelen sorok utján fölhívjam városunk hangadó köreinek becses figyelmét egy gyermektanulmányi fiókkör létesítése iránt. Meltó párja lesz ez a közművelődési intézmény a néhány évvel ezelőtt életbehívott „Patronage”-nak. Ezen egyesület megermentésében érdekeltek a szülők, akik gyermekeiknek helyes nevelést óhajtanak biztosítani. Különösen érdekeltek a pedagógusok és az orvosok, mert megfigyeléseik eredményeivel egymás működését kölcsönösen támogatják.

Valóban kimagasló kulturális érzékről ad jelt városunk társadalma, ha a gyermektanulmányozás eszméjét nálunk is megvalósítja; az összes délmagyarországi városokat megelőzve a gyermektanulmányozási fiókkört mielőbb létrehozza és azt rohamosan fejlődő határvárosunk kulturális előhaladásának tényezőjévé avatja. Ahol a társadalomnak oly szélesretergű intelligenciája található, mint városunkban, ott elég garanciát látok arra nézve, hogy nem kiáltottam a pusztába.

Fogai János.

HIREK.

Főispánunk a szabadkai városi székház felavatási ünnepélyén. A szabadkai városi székház ünnepélyes felavatása alkalmával *Majkovits Béla* főispán f. hó 15-én Szabadkára utazott. A főispán résztvett az ünnepélyeken és az esti gyorsvonattal érkezett vissza Ujvidékre.

Városi közgyűlés. Ujvidék szab. kir. város törvényhatósági bizottsága csütörtökön f. hó 19-én rendes közgyűlést tart, melynek tárgysorozatotát az 1913. évi költségvetés képezi.

Barát Armin kitüntetése. Lapunkban már jeleztük, hogy *Barát Armin* kir. tanácsos a sajtóiroda főnöke ministeri osztálytanácsossá fog kineveztetni. Ez meg is történt, ugyanis a hivatalos lap mostanában megjelent száma közli, hogy a király a ministerelnök előterjesztésére Barát Armin kir. tanácsosnak, a ministerelnökségi sajtóosztály vezetőjének, a ministeri osztálytanácsosi címet és jellegű díjmentesen adományozta. Országszerte meleg rokonszennvel fogadják e hírt a politika és a sajtó emberei. Azon a ponton, ahol ez a két faktor a legerősebben olvad egyggyé: a ministerelnöki sajtóirodában teljesít évek óta fontos és hasznos szolgálatokat Barát Armin kir. tanácsos. Kiváló működésének megérdemelt jutalmaként emelkedett a ministeri osztálytanácsosi rangsorbba s a kitüntető előléptetés büszke örömmel tölti el mindenekelőtt az újságírói kart, melynek sorából Barát Armin diszes állásába emelkedett. Még élénk emlékezetünkben van az a meleg ünnepelés, melyet a sajtó munkásai Barát Armin tiszteletére rendeztek, mikor a sajtóiroda élére került. Az egykori kitűnő szerkesztő ebben a pozíciójában is kitűnő tudott lenni, aminek bizonyossága a mostani előléptetése. A sajtófőnökök kitüntetésére alkalmából számosan üdvözölték. Üdvözlétét táviratilag tolmácsolta az „Ujvidéki Hírlap” is.

Herceg Odescalchi Ujvidéken. Odescalchi herceg az illóki uradalom tulajdonosa kedden a déli gyorsvonattal Ujvidékre érkezett. A herceg rövid itt tartózkodás után automobiljával Illok felé vette útját.

Halálozás. Vasárnap hunyt el *Vuics Dusán*, a Szűcs-utcai gyógyszerár tulajdonosa. Temetése nagy részvétel mellett hétfőn volt.

Templomrablás. Vasárnap este a helybeli izr. templomba ismeretlen tettesek betörték, a gyűjtőperselyt felfeszítették és tartalmát magukkal vitték. A betörők által okozott kár egészen jelentéktelen, alig tesz ki 70—80 K-t. A betörők valószínűleg arra számítottak, hogy a két nagy ünnepnap (jújev és hossznap) között sok érték lesz felhalmozva a templomban. Az előjáróság éberségének köszönhető, hogy az értékek minden templomzáráskor külön biztos helyen őriztettek s így a betöréssel jelentékenyebb károsodást előidézni nem sikerült.

Ezüst érdemkeresztet bajai hivataloszolga. Sztrókai Béla bajai járásbíró-sága hivataloszolgaának a király az ezüst érdemkeresztet adományozta.

Csantavéren szept. 22-én fog megtartatni a legközelebbi országos vásár, melyre vészmentes helyről szabályszerűen irányított járattal mindenféle jószág elhajtható.

Dunába ölte magát. Szojakovics Pero ópalánki vendéglős családi okokból kifolyólag a Dunába ugrott, ahol halálát lelte.

Ware Helén hangversenye. Aki a zene fejlődését Amerikában figyelemmel kísérte, az bizonyára tudomást szerzett arról a már világszerte diadalt elért hegedűművésznőről, *Miss Helen Waverol*, aki honfitársnője gróf Széchenyi Lászlóné, Vanderbilt Gladis meghívására európai körútjában hazánkba is ellátogatott, hogy a magyar zeneélet közön-ségét épűy elragadtassa, mint ahogy lábba ejtette Amerikát, Angliát. Magyarországi körútjában Ujvidékre is eljön és f. évi október hó 5-én itt nagyszabású művészestélyt rendez.

Tanulók száma a polg. fiúiskolában. Az 1912/13. tanévre az áll. polgári fiúiskolába 355 tanuló iratkozott be. Az I. o. 120, a II. o. 96, a III. o. 67, a IV. o. 72 tanuló iratkozott be. Azonfelül jelentkezett az I. osztályba még 31 tanuló felvétel végett, de osztály hiányában el kellett őket utasítani.

Templomi búcsú. Vasárnap Mária nevének ünnepén volt a belvárosi róm. kath. templomnak búcsúja. Délelőtt fél 10 órakor ünnepi beszédet mondott a távollévő kanonok-plébános helyett *Szirmai György* helyi kaplán, ugyanó mondotta *Anisits Jenő* és *Fáth Ferenc* segédlelkészek segédletével az ünnepi misét.

Árviz, fagy. A máskor oly szép szept. hónap ugyancsak sok kárt okoz az idén. Alig mulik el nap eső nélkül, némely helyeken valóságos katasztrófákat okozott. Erdélyben már eddig is több millióra rug az árvizokozta kár. A Szerémségben is sok kárt szenvednek különösen a szőlősgazdák; alig van remény arra, hogy az idei bortermés meghaladja az átlagos termésnek egy harmadát. A nagy esőzés káros hatása meglátszik a kukoricán is. — A tenger-mellékről hóesést és fagyokat jelentenek.

Közlekedési akadály a vasuti hidon. A vasuti Dunahíd gyalogjárója az azon eszkozöldő javítások céljából folyó hó 16-tól kezdődőleg mintegy 2 heti időtartamra a forgalomtól el van zárva.

Háziestély. A budapesti „Törekvés” tagjai, mint értesülünk, *Müller Gyulának*, a „Magyar király” szálló tulajdonosának meghívására ismét városunkba látogatnak és fel-lépnek az ugyanott tartandó háziestélyen. Az estély napja október hó 5-ében lett megállapítva.

Uj tisztviselő. A helybeli Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár e napokban töltötte be a Komlós Rezső távozásával megüresedett főkönyvelői állást. Az intézet új főkönyvelője Révész Gyula, a szabadkai Délvidéki Közgazdasági Bank váltóosztályának volt vezetője — ujvidéki ember; szívesen üdvözöljük őt régi pátriájában, az intézetnek pedig graúalunk a szerencsés választáshoz!

Legujabb!

DELEGÁCIÓ. Lapzártakor értesülünk, hogy a képviselőház mai ülésén megismétlődtek a tegnapi botrányok és hogy több zajongó ellenzéki képviselő eltávolítása után a ház megválasztotta a delegátusokat és október hó 20 áig elnapolta magát.

Uránia előadás. Ma csütörtökön az APOLLO nyári színházban Uránia előadás lesz. Bemutatásra kerül *dr. Abonyi Sándor* kitűnő tanulmánya: „A TENGHERFENEK TITKAIBÓL”.

Hírek a főgimnáziumból. Az ujvidéki kir. kath. magyar főgimnáziumba eddigelé 394 tanuló iratkozott be. Az évközben jelentkező tanulókkal és a beiratkozó magántanulókkal együtt a beirtakozó száma meg fogja haladni a 400-at.

Titel fejlődése. Titel község képviselő-testülete legutóbb elhatározta, hogy a villanyvilágítása behozatala, új községháza építése és a Tisza menti rakpart töltészerű fölépítése iránt megteszi a szükséges intézkedéseket. Szemző főszolgabíró, Ivanits jegyző és a község néhány vezető embere már tanácskoztak is ezekben a nagyfontosságú dolgokban is.

Kubikost keresnek. A Gfrerer Schoch és Grossmann vállalkozó cég kubikos munkásokat keres Titelre. Jelentkezni lehet a községi előjáróságoknál, avagy a fenti cég titeli irodájában.

A szegedi kir. közjegyzői kamara folyó hó 8-án tartotta évi rendes közgyűlését Szegeden. A kamara újból Mezey Zsigmond kulai kir. közjegyzőt, kir. tanácsost választotta elnökének, ki ezen díszes állást már évek óta méltóan tölti be. — Mezey kir. tanácsos a közjegyzői kar tiszteletére fényes ebédet adott.

Nyilvános nyugtázás. A tüdőbeteg-gondozó egyesület hálaáns köszöni Bruder István és Müller Gyula vendéglős uraknak egy-egy perselyben összegyűjtött 8 K 03 f illetve 8 K 73 f-nyi, továbbá dr. Wagner Károly orvos urnak 2 perselyben gyűjtött 22 K 14 f-nyi adományát a szenvedő tüdőbetegek segélyezése céljaira.

Rossz szüret. Szeptember közepén vagyunk és zimankós október végi időjárásban van részünk. A szüret a legrosszabb kilátásokat nyújtja. Szőlősgazdáink ily rossz termésre egyáltalában nem emlékeznek. Drága a pénz, a termés rossz, szomorú télnek nézünk elébe és ha a feszült gazdasági viszonyok így tartanak tovább, sok embernek anyagi romlását fogja előidézni a szomorú emlékü idei év.

A téli vasuti menetrend. Kedden bocsátotta közre a m. kir. államvasutak igazgatósága téli menetrendjét. A menetrend nálunk lényegesebb eltéréseket nem tartalmaz. Mindössze az Ujvidékről reggel 4 óra 25 perckor induló és Ujvidékre éjjel 11 óra 27 perckor érkező személyvonat forgalma ki fog terjeszteni az India—Belgrad közötti vonalszakaszra is és csatlakozást nyer a szerb fővárosban Nis felé, illetőleg Nis felől.

A fősorozás. Az ujvidéki sorozó járás folyó évi szeptember 30-tól október 2-ig tartja ezidei fősorozását. A fősorozás első napján, vagyis szeptember 30-án az ujvidéki illetőségű 1891. évbeliak. A fősorozás második napján vagyis, október 1-én az ujvidéki illetőségű 1890. évbeliak és az összes idegen illetőségű állításkötelesek elsősorban azok, kiknek itteni állíttatása engedélyeztetett. A fősorozás harmadik napján, vagyis október 2-án az ujvidéki illetőségű 1889. évbeli születésűek és — amennyiben volnának — az előbbi napokról igazoltan elmaradt többi, akár ujvidéki, akár idegen illetőségű állításkötelesek kerülnek sorozásra. Az állításkötelesek bővebb tájékozásra szolgálnak az egyidejűleg magyar, német és szerb nyelven kibocsátott falragaszok, továbbá bármely ügyükre vonatkozólag a város katonaiigazgatósága (városhaza II. em. 43. ajtó) a hivatalos órák alatt felvilágosítással és utbaigazítással szolgál. 4-8

Kulai temetés bírói ítélet alapján. Ritkán előforduló peres ügyben hozott a kulai bíróság feltűnést keltő ítéletet. Május havában meghalt Kulán a község egyik legvagyonosabb és legtekintélyesebb polgára Gerber József.

Gerber egész életében híhű fia volt a róm. kath. anyaszentegyháznak. Eljárt a templomba, ott ült az első padban, gyakorolta a jótékonyágot, azonkívül nemcsak vagyona, hanem tekintélye is volt Kulán, ahol mindenki tisztelte őt. Annál nagyobb volt örököseinek a meglepetése, amikor a plébánián kijelentették, hogy Gerber Józsefet nem lehet egyházi segédlettel eltemetni, sőt a plébános azt is megtiltja, hogy a temetőbe bevigyék a halottat. Ezt a különös és kegyelettel sértő intézkedést azzal magyarázták a plébánián, hogy Gerber életében nem élt az egyház törvényei szerint, halálában se vegye tehát igénybe az egyházat. Persze, nem maradt el a bővebb magyarázat sem. A halott 65 éves öreg embert egy utaszi plétyka alapján azzal vádolta meg a plébános, hogy két év óta vadházasságban él a takaritonőjével. Hiába tiltakoztak ez ellen a képtelen vád ellen, hiába hivatkoztak arra, hogy a takaritonő nem is lakott Gerberrel egy földél alatt s az öreg embernek már igazán nem volt kedve szerelmi kalandokra, a plébános nem akart engedni s Gerbert a temető szélén, az árok partján földelték el. Gerber gyermekei nem akarták tűrni ezt a kegyelettel sértő és halott apjuk emlékét bántó intézkedést és dr. Székely kulai ügyvéd útján pert indítottak a kulai kath. egyházközség, illetve Kersch Mihály plébános ellen s kérték kötelezni, hogy a halottnak a családi sírboltban való eltemetését engedje meg. A kulai bíróság most hozott ebben az ügyben ítéletet. Az ítélet marasztaló volt. A kulai róm. kath. egyházközség köteles tűrni, hogy Gerber József holttestét a családi sírboltba temessék. A bírói ítélet Kulán nagy megnyugvást kelt.

Vivotanfolyam az U.T.K. kebelében. Megirtuk már, hogy az agilitásáról ismeretes Ujvidéki Testgyakorlók Köre az egyesület kebelében megalakította vívószakosztályát, mely csütörtökön f. hó 19-én este 6 órakor az ujvidéki m. kir. főgimnázium tornacsarnokában tartja meg hivatalos megalakulását. Az U.T.K. a vívószakosztály oktatására és a tanfolyam vezetésére két mestert nyert meg, akik a vívósport terén kitűnő nevet szereztek maguknak. Az U.T.K. tagjainak oly egyedülálló, paratlan kedvezményt nyújt, amilyent vidéki egyesület még eddig egy esetben sem nyújtott. Az U.T.K. tagjai a vívószakosztályban a vivás tanulását *semmiféle díjat nem fizetnek, az oktatás tehát ingyenes*, sőt az egyesület az összes vívószereket is a vivók rendelkezésére bocsátja, csak épen a tornaterem fűtése, világítása, kiszolgálás és vívószerekek használatáért minden szakosztálybeli tag havonta két koronát fizet, mely összegben felül semmiféle más megterheléssel nem lesz illetve. A jelentkezőköt arra kéri az egyesületi elnökség, hogy csütörtökön 6 órakor pontosan jelenjenek a tornacsarnokban tartandó szakosztály alakuló gyűlésén. Nem tagok részvétele csakis az együttes való belépés útján történhetik.

Kula polgári fiu- és leányiskolát kap. A vármegye egyik legtekintélyesebb nagyközsége memorandumot küldött mult héten a kultuszminiszteriumba. Ingyen telket, megfelelő új épületet, igazgatói és szolgakást, teljes pedagógiai felszerelést és ingyen fűtést, meg a tanárok nyugdíjajulékának állandó fizetését ajánlja föl az államnak, ha Kulán négyosztályu fiu polgári iskolát és ugyanezen négyosztályu leány polgári iskolát állít. Megbízható helyről vesszük híret, hogy a két iskolát 1914. szeptember 1-én fölállítja a kormány.

Monitorok Titelen. F. hó 12-én este Szeged felől Titelre érkezett a dunai hadiflotta, ahol ki is kötött. A Maros és Körös, az őrhajókkal a Szeged vidékén tartott nagy hadgyakorlatokról jöttek lefelé. Fontos szerepet játszott a hadiflotta a Tiszán az elmúlt napokban. A Titelen kikötött legénység a szükséges élelem és ivóvíz beszerzésére kiszállt, mire csakhamar híre járt a hadiflottának és sok nézője akadt este a szép járműveknek. Pénteken reggel indultak tovább Budapest felé a monitorok.

Harmincéves találkozó Zentán. Az idén Zentán tartották meg a harmincéves iskolaszövetség tagjai és iskolatársai, akik 30-évesen üzték meg az érettségi vizsgálatot a kalocsai főgimnázium-

ban. Az iskolatársak között van Zundi Péter prelátuskanonok, ki a társak jelenlétében a zentai szt. Antal templomban az ünnepélyes istententiszteletet végezte, továbbá Gózon István zentabérvárosi plébános, ki a többieket vendégszerető házában fogadta. Két képviselő is akadt az iskolatársak között: Ertl János és Pozsgay Miklós.

Apollo színház. Az Apollo színházban „Ég és víz között” a legujabb csodás szépségű főlvétele a híres Nordisk filmgyárnak, melyet péntek, szombat és vasárnapi műsorában mutat be az Apollo színház. A dán művészek egész új oldalokról mutatkoznak be a közönségnek: egy nagyhatású hajósdramát játszanak el, melynek legmegrészőbb jelenetei ég és víz között, a nyílt tengeren játszódnak. A péntek, szombat és vasárnapi műsor egyébként a legváltozatosabb összeállítású s főleg a nagyszerű amerikai filmek dominálnak benne. Csütörtökön a téli színházban az előadás katonazene mellett tartatik meg.

Bács megyeiek viszontagsága Amerikában. Hogy a kivándorlóknak mennyi viszontagsággal kell küzdeniök bizonyítják a következő esetek: Négy kis gyermekével jött Palánkáról a 28 éves Haubrick Katalin, hogy férjéhez Haubrik Istvánhoz utazzon, c/o. Zimmermann József, 37 Harwich Str., Trentonba, N. J. Megérkezésük alkalmával a kis István fia beteg volt, minek következtében további gyógykezeltés végett a kórházba kellett szállítani. A család többi tagjának ott kell várakozni Ellis Islandon, míg a kis István felgyógyul. — Szilberekről érkezett a 36 éves Wesinger Anna három kis gyermekével, hogy férjéhez, Wesinger Józsefhez utazzon Chicagoba, III., ki ott a Lowe Str. 3730. sz. alatt lakik. Az asszony bal lábára sánta, minek folytán az orvosok bizonyítványt állítottak ki ellene. Ennek következtében a vizsgáló bíróság visszatartotta a családot, felszólítván az asszony férjéért affidavit beküldésére.

VIDÁM ESETEK.

Az óvatos sváb. Megjelenik egy járeki sváb paraszt egy ujvidéki ügyvéd irodájában. — El akarok válni a feleségtől — mondja. — Lehet az?

— Lehet — mondja neki az ügyvéd. — Tetszik tudni . . . utáljuk egymást. Nekem is van valakim, neki is van valakije, én is mást szeretek, ő is mást szeret, veszek a szűnk, veszekszűnk . . . én ezzel a haszontalan személlyel nem tudok élni . . . Be foglak adni a válópört, ügyvéd ur. Sokba kerül majd. — Bizony nem olesó. — Mennyi pénz kell hozzá? — Legalább száz forint. — Hm.

A paraszt megvakarja a fejét. — Könnyíteni akar rajta és így könnyebbé válik. — Fizessen ötven pengőt. — Ötvennel ráér később is. — Hát — mondja savanyuan a paraszt — ezt már meg kell beszélnem a feleséggel.

A kávéházból. A kávéházból bezártak egy házaspárt és a férj bosszús fejében el akarta meggyőzni a feleséget arról, hogy az embernek nem szabad utat járnia a földön. — A nőtől azt várták, hogy a férj mellett járjon.

Értékes találmányok. A kávéházból bezártak egy házaspárt és a férj bosszús fejében el akarta meggyőzni a feleséget arról, hogy az embernek nem szabad utat járnia a földön. — A nőtől azt várták, hogy a férj mellett járjon.

KISS LONKA
13. sz.
Kiváló munkaerő

6113. sz. kapt. 1912.

Hirdetmény.

Folyó évi szeptember hó 11-én Ujvidék szab. kir. város területén egy gazdátlan egyfogatú kocsí (taliga) találtatott.

Felhivatik igazolt tulajdonosa, hogy szeptember hó 30-áig ezen rendőrkapitányságnál jelentkezék annak átvétele végett, különben szeptember hó 30-án d. e. 11 órakor a város-háza udvarán nyilvános árverésen fog eladatni.

Ujvidék szab. kir. város rendőrkapitánysága, 1912. évi szeptember hó 14-én.

Payerle Nándor,
főkapitány.

5 liter bor rendelésénél

házhoz szállít

WAOHTL IMRE, kádármester

39-52 Ujvidék, Petőfi-utca 5. sz.

6027. sz. tkvi 1912.

Árverési hirdetmény.

Szentamási I. Takarékpénztár R.-T. végrehajtónak Bater Henrik végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 300 K tőkekövetelés, ennek 1911. évi február hó 28. napjától járó 6% kamatai 9 K 50 f óvási 1/2% váltódíj 228 K 30 f perbeli végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 23 K 80 f és a még fellemlendő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az Ujvidéki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság területén levő az ókéri 1466. sz. betétben A. + 1. sor Bater Henrik nevén álló 2334. hrsz. 647 ö. i. sz. ház 758 K-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határidőül 1912. évi november hó 20. napjának d. u. 2 órája Ókér községhezához tüzetik ki.

Árverési feltételek:

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár 1/2 alul eladatni nem fognak.
2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10% á-t, vagyis 75 K 80 f készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügymin. rend. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattani.

Ujvidék, 1912. szeptember 6.

Vékey Zoltán s. k., kir. tszéki bíró Xulcsár Ferenc s. k., kir. tkönyvezető

Eladás!

Elköltözés miatt szép szobabutorok és különféle más tárgyak eladtnak, 3máj Jovánovits-utca 6. szám alatt.

1-2

Zongoraórákat

ad egy okl. zene-tanítónó, jutányos áron. — Cim a kiadóhivatalban. :

Ház eladás!

Egy nagyobb családi ház a helybeli tisztviselőtelepen olcsón elköltözködés miatt eladó. Modern építkezés, vízvezeték, villany stb. Kiválóan alkalmas oly vevőknek, kik a városi ártézi fürdő és az új gimnázium közelségére súlyt helyeznek. Cim a kiadóhivatalban. 2-2

Elegáns!

1 utcai, 2 udvari szobából, pince, padlás, éléskamra és egyéb mellékhelyiségekből álló, esetleg irodai célokra is alkalmas lakás, II. Rákóci Ferenc-ut 23. sz. a., november 1-10/1 kiadó. Bővebb felvilágosítás ZWIBACH-féle ruhakereskedésben. 3-3

ÁLLÁS!

Keresünk egy kisaszszonyt, ki a magyar és német levelezésben perfekt és a gépiráshoz ért. Horvátul, avagy szerbiül levelezni tudók, előnyben részesülnek. Ajánlatokat kérünk „Gurkin-művek” Ujvidék címre, melyben az eddigi praxis és fizetési igény is megjelölendő. 3-3

Allás!

Egy ügyes fiatalember irodai és utazási teendőkre október 1-iki belépésre kerestetik. Ajánlatok eddigi tevékenység, referenciák, fizetési igények megjelölésével Schössberger Lajos ügynökségi és bizományi irodájára Ujvidék, címre kéretnek. 2-2

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy f. é. szeptember hó 1-én megnyílt Ujvidéken, II. Rákóci Ferenc-út 57. sz. a. az

első délmagyarországi galvanoplastikai és nickelező, vas és fémessizolási műintézet.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, úgy helyben mint a környékből, u. m. esillárok, lakásberendezési disztárgyak, épület és butordiszvasalások, kandallók, portáldiszítések és egyházi tárgyak úgy modern mint stílusbeli kivitelben. Domborított, kovacsolt és öntött művek, nikelozás, aranyozás, ezüstözés, rezésítés, vörörszesítés, ónozás, acélozás, barnítás, galvanizálás és antimontombók színezése, tűziaranyozás, oxidálás, patinirozás és galvanoplastika.

Becsos pártfogását kéri, tisztelettel FISCHER J.

Magy. Kir. Folyam- és Tengerhajózási R.-T.

Ujvidék—Vukovár

Péntek ki-vételével naponta	Állomások	Péntek ki-vételével naponta
reggel		délben
8:45	é. Ujvidék	i. 12:10
8:10	i. Beocsin	" 1:00
8:00	" Ófuttak	" 1:10
7:45	" Cserevics	" 1:25
7:30	" Bánostor	" 1:40
7:20	" Susek-Koruska	" 1:55
6:35	" Palánka	" 3:05
6:25	" Ilok	" 3:20
5:55	" Sarengrad	" 3:55
5:30	" Dunabökény	" 4:30
5:05	" Opatovác	" 5:10
4:50	" Bácsújlak	" 5:35
4:10	" Vukovár város	" 6:35
4:00	i. Vukovár vasut	é. 6:50

OLVASSUK AZ „UJVIDÉKI HIRLAP”-OT.

Helyközl telefon sz. 247.

Cserépkemencéket

fa- és szénfűtésre legújabb szerkezet alapján, hosszú évek tapasztalata alapján gyorsmelegítő fűtéssel és takaréktűzhelyeket a legjobb minőségben és legszebb kivitelben ajánlok Pucher András gyártmányából.

Profuma Károly Ujvidék, Zrinyi Ilona-u. 14.

Mintákkal és rajzokkal kívánságra rendelők lakásán is szolgálók. Egy levelezőlapon való értesítés erre a célra elegendő. 16-104

ERZSÉBET

:: szálloda ::

(bérlok Kovács és Kozma)

teljesen ujonnan berendezett minden modern komforttal ellátott szobái, éttermei és kávéháza, az előkelő világ találkozó helye.

9-52

Telefon szám: 20.

Tűzifa-felaprítás!

Villanyerőre berendezett tűzifa-felaprítótelepünkön 1/4 óra alatt felaprítunk egy öl tűzifát a következő díjak mellett:

- 1 öl tűzifa fűrészelésért K 2-—
- 1 " " " és hasogatásért " 4-—
- 1 " " fakamrába vagy pincébe rakodásért " 1-—
- 1 " " házhoz szállításért 2-40

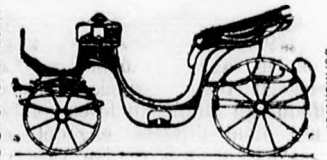
Telefon megrendeléseket is pontosan eszközöltetünk.

Teljes tisztelettel

19-52

Ernst János és Fiai.

Telefon 134.

Afényes ingyen és bérmentve.

Első délmagyarországi kocsigyár
REICH MÁTYÁS és LEBHERZ KÁROLY
UJVIDÉK (Limán).

Luxushintók, üzleti- és gazdasági-kocsik, mentő- és halottaskocsik, omnibuszok és luxusszánkók, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivittel, állandó nagy raktára.

20-52